

สู่ความเป็น.."ครู"...

นำเสนอเมื่อ : 22 พ.ค. 2552

สู่ความเป็นครู...

รองศาสตราจารย์เทือน ทองแก้ว สถาบันราชภัฏจันทรเกษม

พระราชวรมุนี (พระยุพธ ปยุตโต) ได้เขียนไว้ในหนังสือ
ปรัชญาการศึกษาไทยหน้า 130-131. เกี่ยวกับหน้าที่ของครู ความตอนหนึ่งว่า

“ครูเป็นสื่อชักนำ หรือเหนี่ยวนำทางการศึกษาให้แก่ศิษย์
ศิษย์เป็นผู้ใช้ประโยชน์ จากสื่อนั้นในการ ปลุกฝังการศึกษาให้เกิดขึ้นแก่ตน...”

“...เราเรียกหน้าที่ของครูว่า เป็นสัปทายก หรือ ศิลปทายก สัปทายก
คือ อะไร สัปทายก คือผู้ให้ศิลปวิทยา หรือผู้ถ่ายทอดศิลปวิทยา
หมายความว่าครูอาจารย์นั้น ทำหน้าที่ถ่ายทอดศิลปวิทยาการแก่ศิษย์
เป็นผู้สืบต่อมรดกทางวัฒนธรรม และทางปัญญาของมนุษยชาติ
มนุษย เราคนควาแสวงหาความรู้ วิชาการต่างๆ ขึ้นมาแล้ว
ก็มีบุคคลกลุ่มหนึ่งทำหน้าที่ช่วยกันรักษาสืบต่อไว้และแสวงหาคนควาวิชาการ
นั้นๆ ให้กว้างขวาง ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ครูเป็นผู้นำหน้าที่อันนี้...”

หน้าที่ประการที่สอง เรียกว่าเป็นหน้าที่ของกัลยาณมิตร หน้าที่กัลยาณมิตร
ก็คือการเป็นผู้ชี้แนะ เป็นผู้กระตุ้นเตือนในศิษย์รู้จักคิด รู้จักใช้ปัญญา
ฝึกการใช้ปัญญาและรู้จักรับผิดชอบสร้างสรรค์สมคุณธรรมให้เกิดมีขึ้นในตน
ให้เป็นคนไม่มีทุกข์ ไม่มีปัญหาอันนี้เป็นสิ่งสำคัญ เป็นหน้าที่หลักของครู
หรือหน้าที่ที่ทำให้ได้ชื่อว่าเป็นครู

จะเห็นได้ว่าสาระที่ พระเดชพระคุณพระราชวรมุนีกล่าวถึง
หน้าที่ ของครูไว้สองประการสำคัญ ทำหน้าที่ ถ่ายทอดความรู้
สืบต่อ มรดกทางวัฒนธรรมและ
สร้างสรรค์ ปัญญาให้กับศิษย์ และการเป็นกัลยาณมิตร
เป็นหลักสำคัญของผู้ที่ ทำหน้าที่ เป็นครู

ความรู้ในสาขาที่สอนและความรู้ในการสอนหรือเทคนิคการสอน รวมถึงการวางแผนการสอน การเตรียมการสอน การดำเนินการสอน การประเมินผลการสอน การใช้สื่อการสอน เป็นต้น

คนเป็นครูต้องปกครองชั้นได้

หมายถึง ครูจะต้องทำงานร่วมกับนักเรียน เพื่อให้เป็นไปตามแผนการสอนหรือแผนการเรียนรู้ ด้วยตนเอง เรียนรู้ร่วมกับเพื่อน และเรียนรู้ร่วมกับครู

การปกครองชั้นในการเรียนการสอนแบบใหม่ จะเน้นบทบาทของนักเรียนที่มีความกระตือรือร้นตามความต้องการหรือความสนใจของนักเรียนมากกว่าการบังคับขู่เข็ญ หรือการลงโทษที่เข้มงวด ครูจึงต้องมี จิตวิทยาในการปกครองชั้นว่า จะทำอย่างไรให้นักเรียนเรียนได้อย่างมีความสุข เขาเรียนสม่ำเสมอ และให้ความร่วมมือกับครูในการเรียนการสอนและรักการเรียน

คนเป็นครูจะต้องสอนดี

การสอนให้ได้ดีต้องมีหลักการสอน เช่น

1. ต้องมีการเตรียมการสอนทุกครั้ง
2. สอนโดยคำนึงถึงหลักจิตวิทยา เช่น จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา เป็นต้น
3. สอนจากง่ายไปหายาก
4. สอนจากรูปธรรมไปหานามธรรม
5. สอนอย่างมีขั้นตอน เช่นการนำเข้าสู่การเรียน การสอนประเมินผล และสรุป เป็นต้น
6. สอนโดยใช้สื่อเสริมเพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจ
7. สอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

8. สอนโดยให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมเป็นรายบุคคล และกลุ่ม
9. ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายที่มุ่งให้ผู้เรียนการเรียนรู้เป็นสำคัญ
10. สอนทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ
11. สอนให้นักเรียนได้รู้จักคิดสร้างสรรค์และคิดวิเคราะห์
12. สอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
13. สอนแบบสหสัมพันธ์หรือองค์รวม ฯลฯ

นอกจากการสอนแล้วครูยังต้องทำหน้าที่อบรมจริยธรรมและคุณธรรมให้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ตระหนักถึงการทำความดีอยู่ในศีลธรรมอันดี

คนเป็นครูต้องมีความประพฤติดี

ความประพฤติของครูเริ่มตั้งแต่การแต่งกายเหมาะสมเป็นตัวอย่างในการทำความดีให้กับนักเรียนได้ มีจรรยาบรรณ การพูดด้วยถ้อยคำที่ไพเราะ เป็นผู้นำทางความคิดและการกระทำที่ซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม ตรงต่อเวลา เป็นต้น

คนเป็นครูต้องมีความมานะอดทน

ครูต้องเกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความแตกต่างกันทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม ครู จึงต้องใช้ความใจเย็น สุขุม รอบคอบในการสอนในการทำงานร่วมกับนักเรียน

นอกจากนั้น ครูยังต้องเกี่ยวข้องกับหรือสัมพันธ์กับเพื่อน ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลต่างๆ จึงเป็นเรื่องปกติ ครูจึงต้องมีความมั่นใจในตนเอง และมีมุ่งมั่นในการทำงานไม่ย่อท้อ

ครูจะต้องเป็นผู้ให้หรือผู้เสียสละ ดังที่พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ)

ท่านเรียกว่า

เป็นการเปิดประตูวิญญานถือว่าเป็นหน้าที่สูงสุดของมนุษย์ใครทำได้
คนนั้นถือว่าเป็นครู ครูจึงต้องพระเมตตาและปัญญา ปัญญาและเมตตา
คือความรู้ที่เพียงพอสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของครูแล้วก็เมตตาที่เพียงพอสำหรับ
บอดกลั่น อดทน ในเมื่อมันมีสิ่งชนิดนั้นเกิดขึ้น แล้วก็อยู่ด้วยความพอใจว่า
เรามีโชคดีที่ได้มาทำหน้าที่ครู หรือแม่มีอาชีพครู ซึ่งมีกุศล
มีการบำเพ็ญการกุศล หรือได้บุญอยู่ในอาชีพนั้น

“...ให้ถือว่าครูมีหน้าที่พัฒนามนุษย์
แล้วพัฒนามนุษย์นั้นมุ่งหมายให้ถึงที่สุดอย่าหยุดเสียครึ่งๆ กลางๆ
ให้เต็มไปด้วยความเป็นมนุษย์แล้วเราก็มีสิทธิที่จะพอใจในความเป็นปุชนียบุคคล
ของตนเอง...”

ขอบคุณที่มาข้อมูล